

Falskt såbed

+ bittelitt om radrensing og fangvekster

Våronnmøte plantevern grønnsaker
NLR reg Innlandet 20. og 22.mars 2024

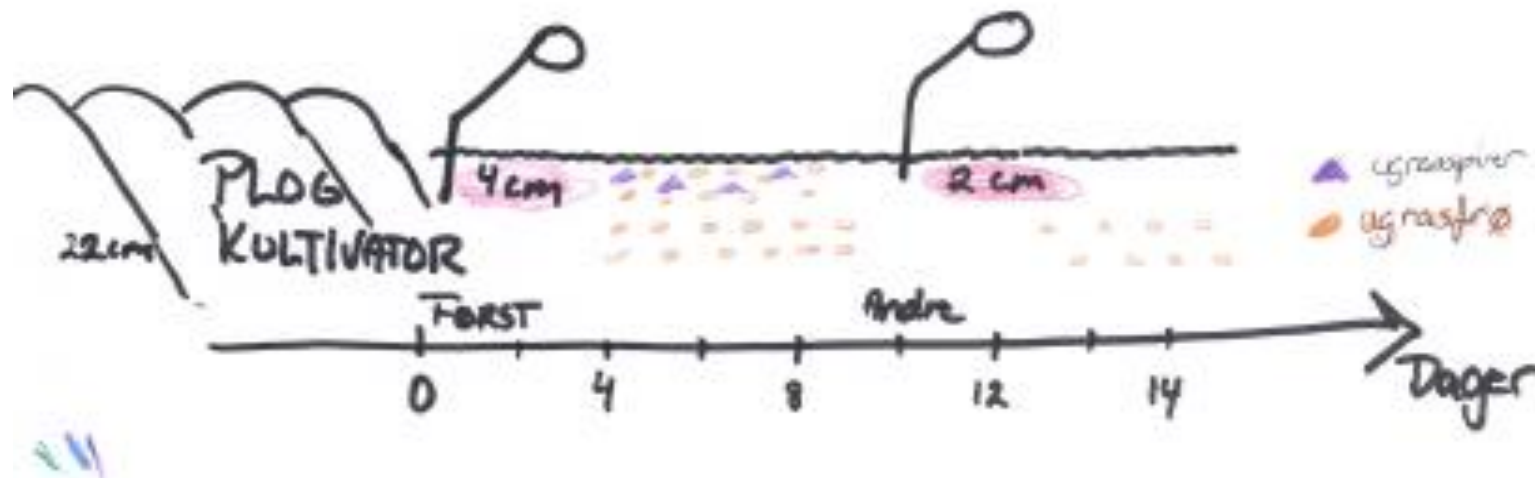
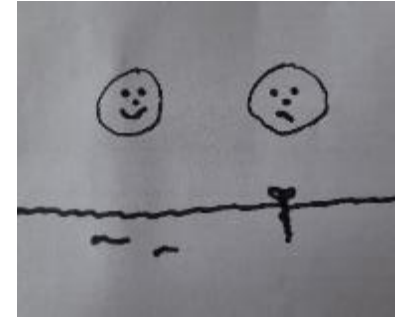
Norsk Landbruksrådgiving SA

Kari Bysveen
Rådgiver jord og sånn

Falskt såbed

- Laging av bed i god tid før såing - lokke flest mulig ugras til å spire
- Forstyrre såbedet minst en gang pr uke - helst før du ser dem
- La ugras spire, og utføre en lett mekanisk behandling før såing av gulrot - evnt brenning/sprøyting før spiring
- 4 cm djupt 1.gang - 2.cm siste gang
 - Svært viktig at man ikke jobber djupere enn forrige gang, da drar man opp mer frø, og effekten av falsk såbed blir liten
 - Rekker du bare 1 gang - sats på den grunne

Falskt såbed forts.

- Jo flere behandlinger - jo bedre mht frø ugras
 - Forsøk i Sverige - red 60% spirte ugras pr m² pr behandling
- Såmaskiner/plantemaskiner som forstyrrer såbedet mye - og går under 2 cm - drar opp nytt frø - ødelegger effekten av falskt såbed -
 - men du har fått tatt knekken på mye ugras!
- Negativt:
 - Forsommertørke (på felt uten vatning)
 - Utsatt såtid gir reduserte avlinger (men mange arter og sorter kan likevel greie det + duk tar igjen tapt tid!)
 - Funker ikke på bæresvak myr

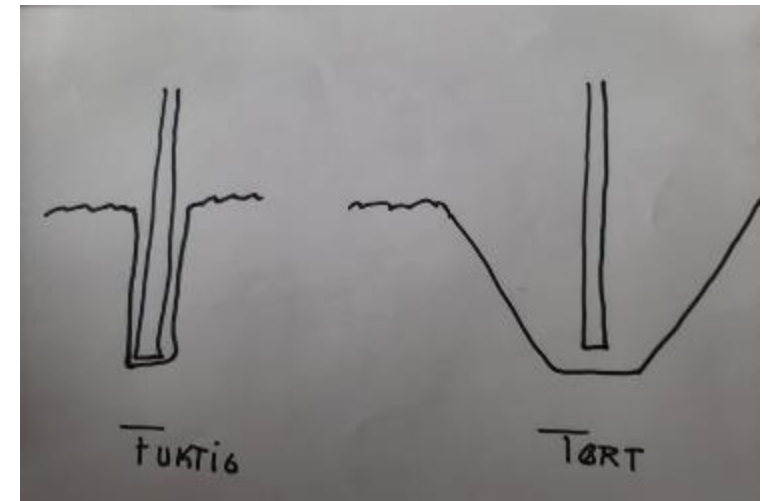
Følg opp:

- Følg opp med brenning rett før spiring
- Ev kjemi før spiring
- Mekanisk radrensing /kjemi senere

Eksempler på utstyr

Foto: T.Holz NLR Øst

Fra Yding Smedie

Bedfrisker
Bilde: AL Malmer

Flaskt såbed forts.

- Bruk av ugrasharv hadde tydelige effekt på felt forsøksringen hadde på Blæstad sommeren 2009
- Her er 2 eks. fra Tyskland: lett "type sloddeplank" /skjær - eller tjukk ståltråd som skraper av øvre lag (bilder Gerd Guren)
- Falskt såbed MÅ kombineres med vanlig radrensing

Forsøk falskt såbed Nibio Apelsvoll 2017-18

Fig. 2a & b. Utstyr brukt ved falsk såbedd. Øverst ugrasharv og under 'minislodd' der består av en wire spendt ut på trollramme midtstilt under traktor.

Tidsbruk lukning - resultat Apelsvoll 2017-18

Tabell 3. Samlet tid brukt til håndlukning ved ulike behandlinger med falsk såbedd. Samt relativt tidsbruk i forhold til kontroll

Beh	Tid brukt til håndlukning i høsteruten min.	Relativt tidsbruk
Ugrasharv + duk	22b	62
Ugrasharv	17,33b	49
Minislodd	12,67b	35,9
Kontroll	35,33a	100
P	0,004	

Godt resultat på Fokhol i Stange

- Høstpløyd
- Vår: slodda harva
- Traktorkjetting etter ca ei uke
- Såing av gulrot umiddelbart etter at kjettingen er kjørt
- Flamming rett før spiring

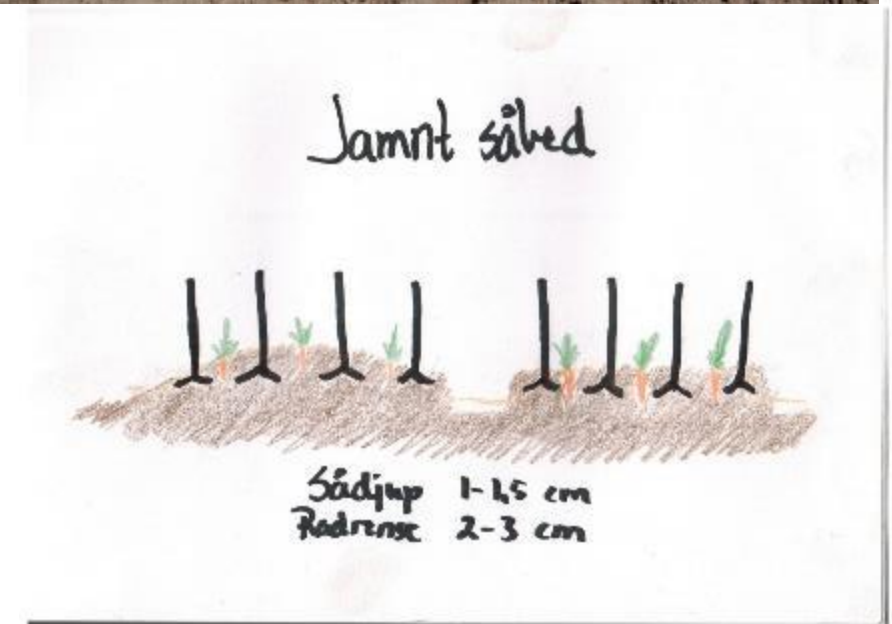

Hvordan lykkes med radrensing!

Jamnt så/plantebed

Jamnt så/plantebed er forutsetning for effektiv radrensing:

- Ugrasharv/gåsefot skal gå max 3 cm djup - dårlig effekt om det er ujamnt såbed
- For djupt: forstyrrer kulturplanta unødvendig + drar opp nytt ugras i spireposisjon
- Flaming i løk og gulrot krever jamn såing
- Ujamn spiring:
 - Krise dersom det skal flammes
 - Krise for en del ugrasmidler

Start i tide

- Her er godkjent unnskyldning - radrenser ble bestilt i tide - men ble levert sent
- Ugrastiltak må begynne ca ei uke etter såing/planting - sjekk værmeldinga?
- Det er aldri for tørt/vått/varmt/kaldt til at ugras ikke spirer
- Rett sted til rett tid - viktigere enn type maskin

Fra radrenserdag 16.juni,
Kolbu 2020

Veksttid igjen etter høsting av hovedkultur ?

- Ca 4 uker? +/- flere dager – avhenger av været!
- Dersom ja: **Så fangvekst!**
- Høsting slutten av september?
 - Bruk fangvekster i korn åra før/etter

Hold jorda på jordet!

- all jordarbeiding gjør strukturskader og knuser aggregater - ikke gjør mer enn nødvendig
- Ikke gjør de nødvendige ondene for ofte

Avrenning av næring

Systemforsøkene på Apelsvoll:

- 1,5-4 kg N pr daa renner vekk. Mest etter potet
- Fra 12- 26 g P/daa – men det trengs heller ikke store mengder!
- Grasdekt sone mot vatn – stopper mye

Fangvekst på Toten - etter grønnsaker

Sådd pionerblanding

ca 20.aug. Vatna!

Bilder 14.okt - 2019

Tomt for frø:

Velg arter og blandinger som passer:.....

- Øvrig vekstskifte
- Såtid
- Såmetode

- **Det er et hva av muligheter**
 - men oljereddik, vikker, honningurt, rug, havre, rug - er de som etablerer seg lettest/best mht tilskudd og effekt

Fangvekster i løk 2020 - sådd rett før frilegging - ca 15.aug.

Strand nr 61 og pionerblanding best etablert

Fangvekster i løk 2020-21 Aggregatstabilitet

	0,6-2 mm	2-6 mm
Ingen	55	66
It.raigras	60	66
Rug/vintervikke	58	69
Strand 61	54	69
Pionerblanding	59	65

Så i tide!

Fangvekster etter potet 2019 - Toten

- Sådd 19.aug. Bildet tatt 6.nov
- Veldig tørt etter såing - for sen etablering
- Ble nok for dårlig mht tilskudd og effekt
- Beste:
 - Strand nr 61 (oljereddik, vikker, honningurt)
 - pionerblanding (vikker, raigras, blodkløver, honningurt) best

Havre og rug kan såes rel. sent!

Såtid 1: 31.aug

Såtid 2: 4.sept

Såtid 3: 20.sept

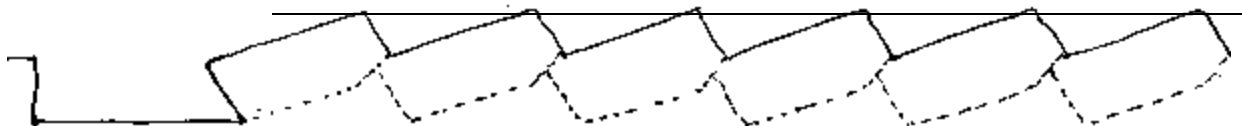
Art	Kg/daa
Rug (populasjon)	17*
Havre	20
Oljereddik	2
Beiterug har mindre frø = mindre såmengde	

Fra prosjektet GrønnFangst. Start 2023

Havre bittelitt bedre enn rug

Overvintrende arter må avsluttes på rett måte

- God pløying eller glyfosat
- Bare harving er for dårlig

Nye prosjekt på gang!

- **Cropdrive** - Nibio, Norsøk, NLR (Mjøsområdet og Møre)
 - Ser om utvalgte arter kan ha positiv effekt på enkelte sykdommer på potet og gulrot (svartskurv, storknolla råtesopp, mm)
 - Potteforsøk med mange arter i 2023 - de beste prøves i felt
 - Effekt på jordhelse (struktur, aggregatdanning etc.)
- **GrønnFangst** - Nibio og NLR - tre såtider av 4 ulike arter
 - Oljereddik
 - Rug
 - Havre
- Ble sådd sent - VÆRET

Fangvekster på vendeteig - flere fluer i en smekk

- Samarbeid med Nibio og NLR Innlandet i 2020
- Prosjektmidler fra Statsforvalteren i Innlandet

- Bedre bæreevne dersom gras inkluderes
- Ørlite bedre jordstruktur – bedre avling året etter
- Blomster – pollinatorstripe
- Kan redusere avrenning mot vann
- Buffersone plantevernmidler

Takk for
oppmerksomhet
en!

